

Тема. Води суходолу Північної Америки

Мета:

Знаннєвий компонент

Формувати знання про суттєві ознаки основних груп вод суходолу Північної Америки та понять «меандри», «каньйон»;

Діяльнісний компонент

Вчитися пояснювати закономірності розміщення внутрішніх вод Північної Америки, знаходити та показувати на карті води суходолу;

Ціннісний компонент

Усвідомити відповідальну поведінку дбайливого господаря Землі, розвивати навички співпраці, прагнення розширити свій кругозір.

Обладнання: фізична карта Північної Америки, підручники, атласи, контурні карти, комп'ютер, мультимедійний проектор, мультимедійна презентація.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

Очікувані результати: учні зможуть показувати на карті та наводити приклади внутрішніх вод Північної Америки; характеризувати природні особливості вод суходолу; пояснювати залежність вод суходолу від клімату та рельєфу материка.

Блага природа так про все подбала, що всюди ти знаходиш, чому вчитися.»

Леонардо Да Вінчі

*«Річко моя, життя моє, люблю я воду твою, лагідну та життєдайну..
Дивлячись на тебе, стаю я добрим, людяним і щасливим.»*

Олександр Довженко,

український драматург

Хід уроку

I Організація класу. Повідомлення теми, завдань уроку. Привітання.

Для роботи нам потрібні будуть: атласи, контурні карти, робочі зошити, прості олівці, ручки, підручники, а також настінні карти.

Сьогоднішній урок я розпочну словами відомих людей (епіграфи)

Питання: Як ви гадаєте, чому саме ці слова відомих людей допоможуть нам краще зрозуміти тему уроку.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Запитання «Хто швидше?»

- Що таке багаторічна мерзлота? (це верхній шар земної поверхні, що має від'ємні температури ґрунтів і гірських порід та містить підземний лід)
- Які ви знаєте озера за походженням улоговин? (тектонічні, загатні, вулканічні, льодовикові, заплавні, лиманні)
- Що ви розумієте під поняттям внутрішні води? (Річки, озера, багаторічна мерзлота, підземні води, болота, підземні води)
- Давайте перевіримо, чи ми все назвали. (сл.№5)
- Які особливості річок визначаються рельєфом?(довжина, площа басейну, напрямок стоку)
- Перевіримо, чи ми все назвали.(сл.№6)
- Який взаємозв'язок існує між кліматичними умовами території та її поверхневими водами? (густота річкової мережі, живлення і режим річок, річковий стік)
- Перевіряємо, чи ми все назвали.(сл.№7)

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Діти! Ми живемо з вами в епоху глобалізації, коли посилюються взаємозв'язки між країнами світу в різних сферах суспільного життя в тому числі і розвиток туризму. Багато туристів з різних країн світу відвідують країни Північної Америки, а також останнім часом збільшилась кількість українців, які особливо люблять відвідувати природні об'єкти, такі як: річки, водоспади, озера і навіть болота. Ми сьогодні з вами будемо подорожувати водами суходолу Північної Америки, можливо, і вам випаде нагода здійснити разом з батьками таку далеку подорож.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Загальна характеристика внутрішніх вод Північної Америки

Приєм «Географічний практикум»

Робота з картами атласу, підручником мультимедійною презентацією

Завдання

- 1) За картами атласу установіть, до басейнів яких океанів належать річки Північної Америки .(сл.№8)
- 2) Який з басейнів є найбільшим за площею?
- 3) За картами атласу назвіть річки, які належать до басейнів Тихого, Північного Льодовитого й Атлантичного океанів.

Відповіді учнів

Вчитель. Північна Америка багата поверхневими і підземними водами. За загальним обсягом річкового стоку Північна Америка посідає третє місце після Євразії і Південної Америки. Складний рельєф і геологічна будова, різноманітний клімат створюють умови для формування розгалуженої річкової мережі та озерних систем.

Робота з картами атласу - кліматичною і фізичною та текстом підручника с. 172-175 (сл.№9) 3 - 4 хв. (по рядах)

- 4) Визначте причини нерівномірного розподілу річкової мережі на материку за річковими басейнами та з'ясуйте чи характерне для материка сучасне зледеніння
- 1 ряд- Північного Льодовитого океану
 - 2 ряд-Тихого океану
 - 3 ряд-Атлантичного океану
- Усі учні - сучасне зледеніння

Очікувані виступи учнів

Річки басейну Північного Льодовитого океану протікають територією давнього зледеніння, через озера, і мають неширокі долини зі скелястими берегами і численними порогами. Річки мають переважно снігове живлення і надовго замерзають. Причиною нерівномірного розподілу є кліматичні особливості та рельєф.

Річки басейну Тихого океану переважно короткі, бурхливі, багатоводні, багаті гідроенергією. Долини річок вузькі й глибокі. Танення снігів і льодовиків у горах підтримує високий рівень води, особливо в літній період. Головними причинами є кліматичні особливості та рельєф.

Річки басейну Атлантичного океану відіграють важливу роль у забезпеченні населення материка водними ресурсами. Мають розгалужені річкові системи із широкими долинами. Найбільша річкова система на материку — Міссісіпі з Міссурі, Огайо та іншими притоками. Причинами є насамперед кліматичні умови та особливості рельєфу.

Добре молодці!

- А чи характерне для Північної Америки сучасне зледеніння?

Очікувана відповідь. Для Північної Америки характерне сучасне заледеніння, загальна площа якого — понад 2 млн км². Це покривні льодовики Гренландії, Канадського Арктичного архіпелагу і гірські льодовики Кордильєр. Найбільш потужні гірські льодовики розташовані в Кордильєрах на північному заході материка, де їх утворенню, крім низьких температур, сприяють рясні

снігопади. У Скелястих горах є Національний парк льодовиків, де на порівняно незначному просторі сконцентровано близько 60 льодовиків різних типів і розмірів.

Завдання. Робота з картою атласа

- З'ясуйте де, на материку поширена багаторічна мерзлота?

Відповідь. На півночі материка поширена багаторічна мерзлота.

Вчитель. У Північній Америці багато озер. Річки й озера з'єднані мережею каналів і мають велике транспортне значення. Також величезне значення для водопостачання населених пунктів Північної Америки мають найбагатші запаси підземних вод, розвідані в надрах материка.

Болота сформувалися в басейнах річок, особливо їх багато у верхів'ях Міссісіпі, біля Великих озер та Вінніпегу, на Приатлантичній низовині.

Висновок 1. Отже, Північна Америка багата поверхневими і підземними водами. Розподілені гідрографічні об'єкти по материку нерівномірно, що пов'язано насамперед із кліматичними умовами та особливостями рельєфу.

2. Характеристика основних річкових систем .(сл.№10),

А зараз розпочнемо знайомство з найголовнішими річковими системами материка Північної Америки. Як для українців Дніпро є головною річкою, так для американців таке ж значення має Міссісіпі. В ході нашого знайомства з річковими системами материка ми будемо позначати їх на контурних картах протягом уроку.

Робота з контурними картами, мультимедійною презентацією

(Вчитель озвучує слайди задає питання та дає завдання для виконання; учні позначають на контурних картах річки)

(сл.№11),

Питання. - Чим схожа Річка Міссісіпі з річкою Сіверський Донець, що протікає в нашій місцевості?

Відповіді учнів.

Питання (сл.№12), (сл.№13),(сл.№14),

Завдання. Використайте мобільні додатки на телефонах (OR-код). Та пригадайте визначення що таке меандри.

- Як ви гадаєте, чи є у нашій місцевості річки, які утворюють меандри.

Відповіді учнів. **(сл. 16),**

(Сл.№17)- Колорадо

Завдання. Використайте мобільні додатки на телефонах (OR-код). Та з'ясуйте визначення поняття що таке каньйон (Сл.№18)

Висновок 2. Ріки й озера Північної Америки належать до басейнів Атлантичного, Тихого та Північного Льодовитого океанів. Найбільша річка — Міссісіпі.

(Сл.№19)- Фізкультхвилинка

3. Озера та інші водні об'єкти материка (Водоспади, болота)

*Робота з контурними картами, мультимедійною презентацією
(Учні позначають на контурних картах озера)*

Робота з мультимедійною презентацією

Вчитель. На півночі переважають озера, утворені в льодовикових улоговинах. У Кордильєрах багато вулканічних і карстових озер, а на внутрішніх плоскогір'ях — дрібних залишкових, як, наприклад, Велике Солоне. На рівнинах, у широких річкових долинах, багато озер-стариць.

Серед озер Північної Америки особливе місце посідають Великі озера — найбільший у світі прісноводний басейн.

- (Сл.№21) – озера загальна карта
- (Сл.22) – Великі Американські озера
- Сл.№23 - Фільм Ніагарський водоспад
- Сл.№24-28 - озера
- Сл.№29 Вчитель (розповідає про глауберову сіль, її використання та наводить приклади де в Україні добувають глауберову сіль)
- Питання. - Яке значення мають річки і озера? (учні дають відповіді, а потім перевіряють на слайді чи все назвали)

Сл.№30- значення річок

Вчитель. Туристів приваблюють не тільки річки, водоспади, озера, а й болота.

Сл.№31 Виступ упереджувального завдання про болота Еверглейдс (на фоні перегляду відео про болота Еверглейдс «Гиблые места болот Эверглэйдс»)

Висновок 3. Озера Північної Америки відрізняються різноманітним походженням улоговин. У Великих озерах зосереджений найбільший обсяг прісної води на Землі. Болота сформувалися в басейнах річок, особливо їх багато у верхів'ях Міссісіпі, біля Великих озер та Вінніпегу, на Приатлантичній низовині.

V. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Слайди 31-33 (знання карти, перевір себе, знайди слово)

VI. ПІДСУМОК УРОКУ, РЕФЛЕКСІЯ Сл.№35

Прийом «Рефлексія»

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ Сл.№36

1.Опрацювати текст §35

2.Скласти комплексну характеристику однієї з річок материка (за вибором) письмово.